

Масжиднинг устунлари

Абу Ҳурайра разияллоҳу анҳудан ривоят қилинади, Набий соллаллоҳу алайҳи ва саллам дедилар: «Масжидларнинг устунлари бор (яъни, устунлар масжидларни лозим тутгандек, масжидларни лозим тутадиган кишилар бор), фаришталар уларнинг ҳамсуҳбатлари дидир. Агар кўринмай қолсалар уларни излайдилар, касал бўлсалар бориб кўрадилар, бирон иш билан юрган бўлсалар уларга кўмаклашадилар.» Кейин яна дедилар: «Масжидда ўтирувчи уч хислатга эга бўлади: Биродаридан фойдаланади ё фойдали сўз эшитади ёки раҳматни кутиб ўтиради». Имом Аҳмад ривояти, ҳасан ҳадис.

Саҳобаларни сўккан одамнинг жазоси

Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам дедилар: «**Ким менинг саҳобаларимни сўкса, унга Аллоҳнинг, фаришталарнинг ва бутун одамларнинг лаънати бўлсин**».»

Табароний ривояти, ҳасан ҳадис.

Исломга нисбат бериладиган айрим тоифалар саҳобаларни сўкишни савобли иш деб талқин қиласидилар. Шундайлардан бўлиб қолишдан Аллоҳ сақласин! Амин.

Сўнга :
Исломга нисбат бериладиган айрим тоифалар саҳобаларни сўкишни савобли иш деб талқин қиласидилар. Шундайлардан бўлиб қолишдан Аллоҳ сақласин! Амин.

(Он Ҳурайра Қаримов) Ҳурайра Қаримов ҳадида Ҳурайра Ҳурайра
1952 : Ҳурайра Ҳурайра : Ҳурайра Ҳурайра Ҳурайра Ҳурайра Ҳурайра
Ҳурайра Ҳурайра)

Абу Ҳурайра разияллоҳу анҳудан ривоят қилинади деди, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам айтдилар: «Банданинг эҳтиёжига қараб Аллоҳ таоло томонидан ёрдам келади, мусибатнинг миқдорига қараб Аллоҳ таоло томонидан сабрга тавфиқ келади». (Ҳаким Термизий Наводирда, Баззор Мұснадда көлтирганлар, Албоний Саҳул жомеъ: 1952, саҳих)

Аллоҳдан бошқаси учун илм ўрганған одамнинг оқибати

Абу Ҳурайра разияллоҳу анҳудан ривоят қилинади, деди: Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам айтдилар: «Ким Аллоҳ Юзи учун ўрганиладиган бирор илмни дунёдан бирон нарсага эришиш учун ўрганса, қиёмат куни жаннатнинг хүшбүй хидини ҳам топмайди.» Имом Аҳмад «Мұснадда», Абу Довуд ва Ибн Можа ривоятлари.

Сабрнинг фазилати

Абу Ҳурайрадан ривоят қилинади, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам дедилар: «Аллоҳ таоло дейди: «Агар мен мўъмин бандамнинг аҳли дунёдан бўлган маҳбубининг жонини олсан, сўнгра у маҳбуби ортидан сабр ила ажр-савоб умид қиласа, унинг мукофоти фақат жаннатдир.»» Бухорий ривоятлари.

Ўз юртидан ғариб бўлиб вафот этишининг савоби

Абдуллоҳ ибн Амр ибн Ос разияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади,

деди: Мадинада туғилиб яшаган бир киши Мадинада вафот этди. Пайғамбар соллаллоху алайҳи ва саллам унга жаноза ўқидилар сўнгра дедилар: «Кошки бу туғилган еридан бошқа ерда вафот этсайди.» Саҳобалар сўрадилар: Нима учун эй Расулуллоҳ? «Киши туғилган еридан бошқасида вафот этадиган бўлса, жаннатда унинг туғилган еридан то изи ўчган (вафот этган) ергача бўлган масофани ўлчаб берилади.» дедилар. Насоий, Ибн Можа ва Ибн Хузайма ривоятлари, ҳасан ҳадис. Мишкотнинг шарҳида қабри шунча масофага кенгайтириллади ва жаннатдан дарича очиб қўйилади, дейилган. Валлоху аълам.

Иситмани сўкишдан қайтариқ

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам Умму Соиб разияллоҳу анҳо ҳузурларига кирдилар ва дедилар: «Сизга нима бўлди, безовталаниб нафас олмоқдасиз?» «Иситма, Аллоҳ баракасини ўчирсин!» деди. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: «Иситмани сўкманг, у одамнинг хатоларини худди босқон темирнинг зангини кеткизгани каби кеткизади», дедилар. Муслим ривояти.

Саҳл ибн Саъд разияллоҳу анхұдан ривоят қилинади, Набий соллаллоҳу алайҳи ва саллам дедилар: Яхшилик хазиналардан иборат ва бу хазиналарнинг очқиchlари бор. Аллоҳ уни яхшиликларга очқиҷ

ёмонликларга қулф қилиб қўйган одам нақадар саодатли. Аллоҳ уни ёмонликларга очқич, яхшиликларга қулф қилиб қўйган одам нақадар баҳтсиз. (Ибн Можа) Заиф ҳадис бироқ уни қувватловчи шу маънодаги ҳадис билан қўшилиб, ҳасанун лиғайриҳи даражасига кўтарилади. (Абдулазиз Рожиҳий)

Ҳадиси ҳадиси Ҳамам : Ҳадиси Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси
Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси : Ҳадиси
Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам « : Ҳадиси
Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси
Ҳадиси : Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси
Ҳадиси Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси
Ҳадиси Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам «

Солим ибн Абдуллоҳ Абу Хурайрадан эшитган экан дедилар: Мен Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламдан шундай деяётгандарини эшитдим: Умматимнинг ҳаммалари оғиятдадирлар (Аллоҳ уларнинг қилган гуноҳ ва хатоларини фазлу марҳамати билан кечириб юборади) фақат гуноҳларини ошкор қиласиганларгина бундан мустасно. Бир одам тунда бир ёмон ишни қилиши сўнгра тонг отгач Аллоҳ уни сатр қилганига қарамай: Эй фалончи мен кеча шундай-шундай ишларни қилдим дейиши гуноҳларни ошкор қилишдан ҳисобланади. Аллоҳ уни туни билан сатр қилди у бўлса тонг отиши билан Аллоҳнинг пардасини ўзидан кўтарди. Муттафақун алайҳи.

Ҳадиси Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси
Ҳадиси Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам » : Ҳадиси Ҳадиси
Ҳадиси Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам
Ҳадиси Ҳадиси Ҳамам . « Ҳадиси Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам Ҳадиси Ҳамам

Урс ибн Амийра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади, Набий соллаллоҳу алайҳи ва саллам дедилар: «Агар Ер юзида бир гуноҳ иш қилинса, унга бир одам гувоҳ бўлсаю уни кариҳ кўрса, уни кўрмаган одамдек бўлади. Уни кўрмаган одам унга рози бўлса, унга гувоҳ бўлган одам каби бўлади.» Абу Довуд ривояти. Ҳасан ҳадис Албоний.

Аллоҳнинг қўшнилари

Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади, деди, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам дедилар: «Аллоҳ таоло қиёмат куни нидо қилади: «Менинг қўшниларим қаерда, менинг қўшниларим қаерда?» Фаришталар сўрайдилар: Раббимиз, сенга ким қўшни бўлиши мумкин? Аллоҳ айтади: «Масжидларни обод қилувчилар қаердалар?»» Ҳорис ибн Аби Усома муснадларида ривоят қилганлар.

Масжидларга беш вақт намозни жамоат билан адо қилиш учун ҳозир бўладиган, намоздан кейин намозни кутиб ўтирадиган ва бомдодда кейин кун чиққунича Аллоҳни зикр қилилб ўтирадиган кишилар масжидларни обод қилувчилардир. (Тарж).

Анас ибн Моликдан, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам дедилар: Инсонлардан бири кийимини еч(иб ялангоч бўл)ганда «Бисмиллах» демоги у билан жинлар кўзи ўртасини тўсади.» Табароний «Авсат» да ривоят килган.

Савбон розияллоҳу анҳу ривоят килади, Росулуоллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам дедилар: «Мен умматимдан баъзи кишиларни аник биламанки, Киёмат кунида Тихома тоги каби улкан хасанотлар билан оппок бўлиб келишади, лекин Аллоҳ таъоло уларнинг амалларини совурилган чанг каби килиб кўяди.

Шунда Савбон розияллоху анху сўради:

— «Ё Расулуллох, бизга уларни сифатлаб, очик баён килиб берингки, билмайин ўшалардан бўлиб колмайлик!

— Улар сизларнинг биродарларингиз, сизларга ўхшаган одамлардир. Тунлари ибодат килишдан улар хам худди сиз каби насибадор бўладилар. Лекин улар шундай одамларки, агар Аллох харом килган нарсалар билан холи колсалар, тап тортмай килаверадилар». Ибн Можа ривояти.

“Бир куни Умар ибн ал-Хаттоб розияллоху анху Расулуллох саллаллоху алайхи ва салламга карата: “Ё Расулуллох, мен сизни ўзимдан ўзга, барча нарсадан ортикрок яхши кўраман!” дедилар. Пайгамбаримиз унга жавобан: “Жоним кўлида бўлган Зотга касамки, сиз мени ўзингиздан хам кўпроқ яхши кўришингиз керак”— дедилар. Шундай дейишларига Умар розияллоху анху: «Хакикатан хам, хозир мен сизни ўзимдан хам ортик яхши кўриб колдим!” деганларида, Расулуллох: “Эй Умар, мана энди тўгри бўлди!” дедилар. (Имом Бухорий ривояти)

Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам дедилар: «Сизлар ўзингиздан аввал ўтганларнинг йўлларига изма-из эргашасизлар, хаттоки улар зоб (калтакесаксимон ундан каттарок судралувчи)нинг уясига кирсалар сизлар хам кирасизлар» Эй расулуллох «яхуд насороларми?» дедилар. «Ким бўлмаса?» дедилар. (Муттафакун алайхи).

Абу Хурайра розияллоху анхудан ривоят килинган хадисда Росулуллох соллаллоху алайхи ва саллам айтадилар:

«Аллох азза ва жалла Киёмат Куни дейди: «Эй Одам фарзанди! Касал бўлдим, мени кўгани келмадинг».

У айтади:

«Эй Роббим! Кандай килиб сени кўришга борайин, Сен бутун оламни тарбияловчи зот бўлсанг?».

— «Фалон бандам касал бўлди. Билмадингми? Уни кўришга бормадинг, агар сен уни кўришга борганингда, унинг хузурида Мени топган бўлардинг. Эй Одам фарзанди! Сендан таом талаб килдим, сен Мени таомлантирумадинг».

— «Эй Парвардигор! Мен Сени кандай килиб таомлантираман, Сен Ўзинг бутун оламни тарбият килгувчиси бўлсанг?!».

— «Фалон бандам таом талаб килди. Билмадингми? Сен эса уни таомлантирумадинг. Агар сен уни таомлантирганингда унинг ажрини Менинг хузуримда топган бўлардинг». Эй, Одам фарзанди! Сендан сув талаб килдим, сен Мени сугормадинг.

— Эй Роббим! Кандай килиб мен Сени сугорайин, Сен Ўзинг бутун оламнинг парвардигори бўлсанг!?.

— Фалончи бандам сендан сув талаб килди, сен эса, уни сугормадинг, сен уни сугорганингда эди ана шуни (савобини) Менинг хузимда топардинг!. (Имом Муслим ривоятлари)

Ибн Умар разияллоҳу анхумодан ривоят килинган хадисда расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам шундай дедилар: «Оч коринга (эрталабда) килинган хижома яхширокдир. Унда шифо ва барака бор,

акл ва зехнни оширади. Аллохнинг баракаси билан пайшанба куни хижома килинглар. Чоршанба, жума, шанба ва якшанба кунлари хижомадан сакланинглар. Душанба ва сешанба кунлари хижома килинглар, у Аллоҳ Айюбни мусибатдан халос килган кун, унга мусибатни чоршанба куни юборганди. Мохов ва пес чоршанба куни ёки чоршанбага ўтар кечаси пайдо бўлади». Имом Ибн Можа ривояти (хасан хадис)

Абу Хурайра разияллоху анхудан ривоят килинади, айтадиларки: Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам бундай дедилар: “Кувватли мўмин кучсиз мўминдан Аллоҳга яхшиrok ва суюклирокдир. Хаммасида хам яхшилик бор. Ўзингга фойдали бўлган нарсаларга тиришгин. Аллоҳдан ёрдам сўра ва ожизлик килма. Сенга бирон мусибат етганда: Агар ундан килганимда, бундай бўларди, дема. Лекин, Аллоҳ шуни такдир килибди ва хохлаган нарсасини килди, дегин. Чунки, “агар” калимаси Шайтоннинг амалини очиб юборади”». (Имом Муслим ривояти).

Абу Хурайра разияллоху анхудан: Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам дедилар: «Ахли дўзахдан икки тоифаси борки мен уларни кўрмадим: Кўлларида сигирнинг думига ўхшаган камчилари бўлиб, у билан инсонларни урадиган кишилар. Кийим кийган ялангоч, ўзи бузукликка моил ва бошқаларни ундовчи, бошлари туяning кийшайиб турган ўркачига ўхшаган аёллар. Улар жаннатга кира олмайдилар ва жаннатнинг хидини хам топмаслар. Унинг хиди фалон фалон масофадан келиб туради». (Имом Муслим ривоятлари).

Расулуллох соллаллоху алайхи ва саллам дедилар: “(Ўзида) уч нарса бўлган кимса иймон халоватини тотибди: Аллоҳ ва унинг расули унга бошқалардан кўра севимлирок бўлса, бирон кишини Аллоҳ учун яхши

кўрса хамда куфрга кайтишни Аллоҳ кутказганидан сўнг, жаханнамга ташланишни ёқтирганидек ёқтирмаса” (Муттафакун алайх).

«Илмни ўрганиб, ўргатган ва Куръонни ўкиган, сўнгра эса(бу амалларни) Аллоҳнинг хузурига олиб келган кишига Аллоҳнинг неъматлари танитилади. У неъматларни танийди. (Аллоҳ таъоло): «Нима амаллар килдинг?» – деб сўрайди. У: «ўргандим, ўргатдим ва сен учун Куръон ўкидим» – дейди. (Аллоҳ таъоло): «Ёлгон гапирдинг, сен: «Мени олим десинлар» учун илм ўргандинг, «Кори десинлар» учун Куръон ўкидинг. Холбуки, шундай дейилди хам» – дейди. Уни юзи билан жаханнамга отилади...»(Имом Муслим ривоятлари).

Абу Хурайра разияллоҳу анҳу деди: «Расулуллоҳ соллоплоҳу алайҳи ва саллам дедилар: «Уч тоифа одамга Оллоҳ Қиёмат кунида гапирмайди, қарамайди ва уларни покламайди ҳамда уларга аламли азоб бордир: зоний чол, кazzоб подшоҳ ва мутакаббир камбағал» (Имом Муслим, ҳадис № 107).

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам зикр киладилар: «Баний Исроил кавмидан бир киши, ўзларининг баъзи кишиларидан 1000 динор карз сўради.

У(карз берувчи) деди: «Менга гувоҳлар олиб келгин, уларни гувоҳ килиб кўяйин».

(Карз сўровчи) деди: «Аллоҳ Таоло Ўзи гувоҳликка кифоядир».

- «ундай бўлса, менга кафил келтир».
- «Аллоҳ Таоло кафилликка Ўзи кифоядир».

Ислом Нури

(берувчи): «Тўгри айтасан»— деди ва бир муддатни тайин килиб, унга 1000 динорни карзга берди. Халиги киши маблагни олиб денгиз оркали сафарга чикди ва хожатларини бажарди (яъни, тижорат, олдисотти килди). Тайинланган муддатга етиб келаман деб, харакат килиб, кайтиб кетишга бир маркаб (кема) топа олмагач, бир ёгочни олиб, ўртасини ковак килиб, унга 1000 динор ва дўсти учун бир мактубни жойлаштириб кейин ковакни яхшилаб беркитдида, уни олиб, денгиз бўйига келиб деди: «Эй, Аллохим Сен Ўзинг биласанки, мен фалон кишидан 1000 динор карз сўраганимда, у мендан кафил бўладиган кишини талаб килди, мен эса, Аллоҳ Таоло Ўзи кифилдир дедим, у Сенинг кафиллигингга рози бўлди. Мендан гувоҳ хозирлашимни сўради, мен эса, Аллоҳ Ўзи гувоҳликка кифоядир дедим, у Сенинг гувоҳлигингга рози бўлди. Мен эса, унинг хаккини (ўз вактида) етказиб бериш учун, кўп харакат килдим, бирон маркаб топа олмадим, энди мен ушбуни Ўзингга омонат топширдим». Ёгочни денгизга улоктириди, у калкиб-калкиб денгизга кириб кетди. Сўнгра кайтиб келиб ўз шахрига кетиш учун маркаб (кема) излай бошлади. Унга карз берган киши эса, бирор (сафардан кайтган) кема унинг молини олиб келган бўлса деган умидда бир карайин деб, денгиз бўйига чикди. Моли жойлаштирилган ёгочни (ўзи билмаган холда) тасодифан кўриб колди ва ўтин килиш учун уни уйига олиб келди. Ёгочни аралаб майдалаган эди, ичидан мол (маблаг) ва мактубни топди. Бир оз муддатдан кейин, карз олган киши сафардан кайтиб келиб, 1000 динорни олиб келди ва деди: «Молингни сенга (ўз вактида) келтириб бериш учун кўп харакат килдим, бирок мана шу хозир етиб келган маркаб(кема)дан аввал келадиганини топа олмадим». (Карз берувчи) деди: «Менга бирор нарса жўнатган эдингми?». (Карз олгувчи) деди: «Сенга айтаяпманку, мана шу хозир келган кемадан аввал, бошкасини топа олмадим». (Карз бергувчи) деди: «Ёгоч ичида жўнатганларингни Аллоҳ Таоло (зое килмай етказиб келиб) сенинг томонингдан адо этди,

сен (хотиринг жам) хушнудлик билан 1000 динорни олиб кетавер»». (Сахихул Бухорий: 2291)

Пайгамбаримиз саллоллоху алайхи ва саллам асхобларидан «Муфлис (ифлос) кимлигини биласизларми?» – деб сўрадилар. Муфлис на дирхами ва на бирор нарсаси бор бўлмаган кишига айтилади –дедилар. Расулуллох саллоллоху алайхи ва саллам дедилар: «Менинг умматимдаги муфлис киёмат куни намози, рўзаси ва зокоти билан келади. Лекин у бу одамни сўккан, унисига тухмат килган, бироннинг молини еган, бошқасининг конини тўккан яна кимнидир урган бўлади. Халиги кишининг яхшиликларидан уларга олиб берилади. Агар яхшиликлари тўлашга етмай колса уларнинг хатоларидан олиб бунга юкланди. Сўнг уни дўзахга ташланади.» (Имом Муслим ривояти)

Абдуллох ибн Аббос Умар ибн Хаттобдан ривоят килади. Умар деди: «Расулуллох саллаллоху алайхи ва салламнинг хузурларига кирдим, ул зот бўйра устида ётибдилар. Олдиларига ўтиридим, расулуллох саллаллоху алайхи ва салламнинг эгнида факт изор-лунги (белдан пастга кийиладиган матоҳ) бор эди, холос. Бўйра ёнбошларига ботиб кетибди, уйдаги нарсаларга назар ташладим. Уйнинг бир четида учтўрт ховуч арпа, акас кўзоги ва деворда осиглик мешни кўриб ўзимни тутиб тура олмадим, кўзимдан ёш куйилди. Эй Умар нимага йигляяпсиз деб сўрадилар? Эй Набиуллох нега йигламас эканман, бўйра ёнбошингизга ботиб кетган бўлса, уйингизда нима борлигини хам кўриб турган бўлсан! Кисро ва Кайсарларни каранг, мевалар, анхорлар ичра бўлишса-ю, сиз Аллохнинг пайгамбари, танлаганининг холи бу бўлса!» «Эй Хаттобнинг ўгли, охират бизга ва дунё уларга бўлишига рози эмасмисиз» — дедилар. Ибн Можа ривояти.

Савбон розияллоху анхудан ривоят килинади, расулуллох саллаллоху

Ислом Нури

алайхи ва саллам дедилар: «Киши килиб кўйган гунохи сабабли ризқдан маҳрум бўлади» Ибн Можа (4022) Сахих ибн Можада Албоний бу хадисни сахих деди

Абу Хурайра розияллоху анхудан ривоят килинади, пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам дедилар: «Етти кишини Аллоҳ таоло факат Ўзининг соясида хеч бир соя бўлмасдан факат Ўзининг соясигина бўлган кунда соялантиради: Одил подшоҳ, Аллоҳнинг ибодатида ўсиб улгайган йигит, калби доимо масжидларга bogланган киши, Аллоҳнинг йўлида бир-бирига мухабbat кўйган икки киши, уларнинг кўришишлари хам, ажралишлари хам факат Аллоҳ учун бўлади, ва яна бир кишики уни мансабдор, чиройли аёл ўзига чакирганида у: «мен Аллоҳдан кўркаман» — деб жавоб берган, бир кишики Аллоҳ йўлида садака килган, садакасини шу даражада, яширганки хатто чап кўли ўнг кўли инфок килган нарсани билмайди, яна бир кишики хилватда туриб Аллоҳни зикр килганида кўзларидан ёшлари куйилгандир. (Муттафакун алайхи).

Абу Харб ибн Абиль-Асвад отасидан, отаси Алий розияллоху анхудан ривоят килади пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам «эмизикли боланинг бавли (сийдиги) хакида: ўғил боланинг бавлига сув сепиб кўйилади, киз боланики ювилади»— дедилар. .... Абул Ямон Мисрий айтади: Шофеъийдан пайгамбар саллаллоху алайхи ва салламнинг «ўғил боланинг бавлига сув сепиб кўйилади, киз боланики ювилади» деган хадислари хакида сўраб, бу иккиси хам бир сувку дедим? У, Чунки, боланинг бавли сув ва лойдан, кизники эса гўшт ва кондан деди. Кейин, тушундингми? Ёки уқдингми?— Деб сўради. Мен, йўқ дедим. «Аллоҳ таоло Одамни яратгандан кейин Хаввони унинг калта ковургасидан яратди. Шу сабаб боланинг бавли сув ва лойдан, кизнинг бавли эса гўшт ва кондан бўлиб колди»— деди. Мендан тушундингми?

Деб сўради. Ха.— деб жавоб бердим. Аллоҳ сени шу илм билан фойдалантирсин деб дуо килиб кўйди. (Иbn Можа ривояти, Албоний бу хадисни сахих деди)

Амр ибн Шуайб отаси оркали бобосидан ривоят килади, расулуллоҳ саллаллоҳу алайхи ва саллам дедилар: «Биздан бошқаларга ўзини ўхшатганлар биздан эмасдир. Яхуд ва насоро (хиристиан)ларга ўхшаманглар, яхудийларнинг саломлашиши бармоклар билан ишора килиш, насронийларнинг саломлашиши кафтлар билан ишора килиш. (Имом Термизий ривояти, Албоний бу хасан хадис деганлар)

Абу Хурайра разияллоҳу анху ривоят килиб деди: Расулуллоҳ саллаллоҳу алайхи ва саллам дедилар: «Рамазондан кейинги энг афзал рўза Аллоҳнинг Мухаррам ойидаги рўзадир, фарз намоздан кейинги энг афзал намоз тунги намоздир» (Имом Муслим ривояти).

Уммул-муъминийн Оиша разияллоҳу анходан Росулуллоҳ саллаллоҳу алайхи ва саллам дедилар: «Каъбага бир тоифа аскар хужум килгани отланади ,сўнг бир ердаги сахрога етишганларида уларнинг аввалидан охиригача ер ютади! » «Эй Росулуллоҳ кандай килиб уларнинг аввалидан охиригача ер ютади ораларида ундан ниятда бўлмаган ва хамда оддий (саддадил) кишилар бўлсанчи?» -дедим .Расулуллоҳ дедилар:»Уларнинг аввалидан охиригача ер ютади сўнг(киёмат кунида) **ниятларига караб** кайта тириладилар.» (имом Бухорий ва Муслим ривоятлари, бу лафз Бухорийники.)

Расулуллоҳ саллаллоҳу алайхи ва саллам **«Арафот кунининг рўзаси ўтган ва келаси йилнинг гунохларига каффорот бўлади»**бошка бир ривоятда эса **«ўтган йил ва ундан колган кунларга каффорот бўлади»** – дедилар. (Имом Муслим ривояти).

«Курбонлик кунлари Одам боласи киладиган амаллар ичida кон окизишдан (жонлик сўйишдан) кўра Аллохга махбуброк амал йўқдир...». (Ибн Можжа ва Термизий ривоятлари, хасан хадис). Пайгамбар алайхиссаломдан: «Курбонлик ўзи нима?», – деб сўрашганда: «У оталарингиз Иброҳим алайхиссаломнинг суннатидир», – деб жавоб бердилар. «Ундан бизга кандай ажр бор?», – дейишганида эса, у зот: «Хар бир туки учун биттадан яхшилик берилур», – дедилар... (Ибн Можжа ва Термизий ривоятлари).

Расулуллоҳ саллоллоҳу алайхи ва саллам дедилар: «Лайлатулкадрни охирги ўн кунликдан изланглар, бирортангиз заифлашса ёки ожиз бўлса охирги етти кечада (уйкуга) маглуб бўлмасин. (Имом Муслим ривояти)

Убай ибн Каъб деди: « Аллохга касамки, расулуллоҳ бизни унда бедор бўлишимизга буюрган кеча кайси эканини аник биламан. У йигирма еттинчи кеча» (Имом Муслим ривояти)

Абу Айюб розияллоҳу анхудан ривоят килинади, расулуллоҳ саллоллоҳу алайхи ва саллам дедилар: «Кимки Рамазон рўзасини тутса, кейин унга шаввоздан олти кунини эргаштириб (рўза тутиб) кўйса, йил бўйи рўза тутгандек бўлибди» (Имом Муслим ривояти)

Абу Хурайра розияллоҳу анху ривоят килиб деди: Расулуллоҳ дедилар: «Сизлардан бирингиз рўза тутган кунида ёмон сўзларни сўзламасин, бирон киши у билан сўкишса ё уришса, мен рўзадорман деб айтсин». (Муттафакун алайхи).

Яна шул зот ривоят килган хадисда Пайгамбар саллоллоҳу алайхи ва саллам дедилар: «Ёлгон сўзни ва унга амал килишни тарк килмаган

Ислом Нури

одамнинг таоми ва шаробини тарк килишига Аллохнинг эҳтиёжи йўқдир». Бухорий ривояти

Абу Хурайра розияллоҳу анҳу ривоят килади расулуллоҳ саллоллоҳу алайҳи ва саллам дедилар: «Агар Шаъбон ойининг ярми бўлса то рамазон келгунига кадар рўза тутманглар» Бошка бир ривоятда дедилар: «...магарам бирортангизни одат килган рўзаси (душанба пайшанба рўзаси каби) га тўгри келса тутсин.»

Абу Хурарийра -розияллоҳу анҳу- ривоят килиб деди: Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам «Ана шу вактда ер ўз хабарларини айтади» оятини ўқидилар. Сўнгра дедилар: «Унинг хабарлари нима эканини биласизларми?» Аллоҳ ва расули билувчирок дедилар. «Унинг хабарлари хар бир эркак ва аёлга ўзининг устида юриб килган амалларига гувоҳлик бермогидир. Сен фалон куни шундай ишни килгансан дейди. Шу унинг хабарлари- дедилар. Термизий ривояти. Хасан хадис

Амир ал-Муминин Умар ибн Хаттоб -Аллоҳ ундан рози бўлсин- ривоят килади: Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва салламнинг бундай деганларини эшитдим: «Амаллар ниятга яраша бўлади, хар ким учун ният килган нарсаси бўлади. Кимнинг хижрати Аллоҳ ва Расули учун бўлса, унинг хижрати Аллоҳ ва Расули учундир. Кимнинг хижрати дунё учун бўлса, дунёга эришади, ёки бирорта аёл учун бўлса, ўшал аёлни никохига олур унинг хижрати килган ниятига кўрадир» Бухорий ва Муслим ривояти.

Абдуллоҳ ибн Умар -розияллоҳу анҳу- ривоят килади: Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам дедилар: «Ислом беш асос устига курилгандир: Аллоҳдан ўзга илоҳ йўқ ва Мухаммад -саллалоҳу алайҳи

ва саллам- Аллохнинг расули деб гувохлик бериш, намозни тўла адо этиш, закотни бериш, хаж килиш ва рамазон рўзасини тутиш»
Бухорий ва Муслим ривояти.

Абдуллоҳ ибн Аббос -розияллоҳу анху- Раслуллоҳдан, Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам эса роббисидан ривоят килиб дедилар: «Аллоҳ таъоло хасанотларни ва саййиотларни ёзиб кўйди сўнгра уларни баён килди: Кимки бир яхшиликни килишга ният килса-ю уни килолмаса, Аллоҳ таъоло бу яхшиликни у учун тўлалигича ёзиб кўяди. Агар яхшиликни ният килиб , уни амалда бажарса Аллоҳ бу яхшиликка ўндан то етти юз баробаргача ва ундан кўра кўпроқ баробарда хасанотни ёзиб кўяди. Агар бир ёмонли